

Likabehandlingsplan

**Storsjöskolans plan mot diskriminering och
kränkande behandling**

2021/2022

Innehåll

Likabehandlingsplan	1
STORSJÖSKOLANS LIKABEHANDLINGSPLAN 2021/22	4
Vår vision	4
Lagar	4
Verksamhetsformer som omfattas av planen	4
Ansvariga för planen	4
Planen gäller från	4
Planen gäller till	4
Årets plan ska utvärderas senast	4
Beskrivning av hur årets plan ska utvärderas	4
Ansvarig för att årets plan utvärderas	5
Delaktighet i likabehandlingsarbetet	5
Eleverna	5
Vårdnadshavarna	5
Personalen	5
UTVÄRDERING AV 2020/2021 ÅRS PLAN	6
Förbättringsområden som identifierats och prioriterats i planen för 2020/2021:	6
Personalen har utvärderat skolans främjande insatser	7
Utvärdering Föräldrarådet	7
FRÄMJANDE INSATSER	8
Trivsel och trygghet	8
Diskrimineringsgrunderna	10
Kön	10
Sexuell läggning och könsöverskridande identitet	10
Funktionsnedsättning	11
Etnisk tillhörighet	11
Ansvarig för alla främjande insatser	11
Alla insatser ska vara genomförda	11
KARTLÄGGNING	11
Kartläggningsmetoder	11
Områden som berörs i kartläggningen	12
Hur elever och personal har involverats i kartläggningen	12
FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	12
Öka tryggheten i skolans miljöer	12
Öka arbetsron	13

Minska stressen	13
FÖRUTINER VID AKUTA SITUATIONER	15
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever	16
Rutiner för uppföljning	17
Ansvarsförhållande	17
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal	17
Rutiner för att utreda och åtgärda när personal kränks av elev	18
BILAGOR	
1. Ordningsregler	19
2. Konsekvenstrappa	20
3. Storsjöskolans klassrumsrutiner studiesituation	22
5. Processkarta - Kränkande behandling barn och elever BOUF	24
6. Reglering	25
Skollagen (2010:800)	25
Diskrimineringslagen (2008:567)	26
7. Begrepp	29
Diskrimineringsgrunder	30
214. Lägesbeskrivning för elevens	

STORSJÖSKOLANS LIKABEHANDLINGSPLAN 2020/2021

Vår vision

På Storsjöskolan ska ingen diskriminering eller kränkande behandling förekomma. På Storsjöskolan vill vi att alla elever ska känna sig trygga, sedda och respekterade.

Lagar

Den som driver skolan ska se till att varje verksamhet (till exempel förskola eller skola):
Arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Skolorna ska göra allt de kan för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkningar. Varje år ska skolan upprätta en plan mot kränkande behandling och diskriminering som innehåller dels en översikt på det som behöver göras för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, dels förebygga och förhindra trakasserier.

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskolan åk 7-9

Ansvariga för planen

Likabehandlingsgruppen under ledning av biträdande rektor ansvarar för att varje år utvärdera den gällande planen och upprätta en ny plan. I gruppen ingår biträdande rektor, kurator, specialpedagog, lärare och resurspersonal.

Planen gäller från

2021-08-26

Planen gäller till

2022-06-17

Årets plan ska utvärderas senast

2022-06-17

Beskrivning av hur årets plan ska utvärderas

Likabehandlingsgruppen utvärderar planen genom en enkät som besvaras av skolans personal. I föräldrarådet och elevrådet utvärderas planen genom samtal i grupp. Vid utvärderingen analyseras åtgärderna, vad som har fungerat bra och vad som behöver förbättras. Nya mål och åtgärder skrivs in i nästa läsårsplan.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor har det yttersta ansvaret. Likabehandlingsgruppen organiserar och genomför utvärderingen av planen.

Delaktighet i likabehandlingsarbetet

Eleverna

Handledare ansvarar för att presentera och arbeta med likabehandlingsplanen i sin klass i början på höstterminen. I början av vårterminen ansvarar handledare för att repetera planens innehåll i klassen. I slutet av höstterminen genomför alla klasser en trygghetsenkät. Likabehandlingsgruppen analyserar sedan resultatet och ansvarar för att uppföljning görs i klasserna. Elevrådsrepresentanterna är den länk som under året tar tillvara och vidarebefordrar klassens tankar till elevrådet och likabehandlingsgruppen.

Vårdnadshavarna

Vid höstens första föräldramöte presenterar handledarna likabehandlingsplanen. När Trygghetsenkäten är genomförd och analyserad presenteras resultatet i Föräldrarådet. Inför läsårets sista Föräldrarådsmöte uppmanas vårdnadshavarna att läsa in sig på planen och komma med synpunkter inför nästa läsårs plan. Någon ur Likabehandlingsgruppen besöker Föräldrarådet och utvärderar planen tillsammans med dem. Planen finns tillgänglig på skolans hemsida.

Personalen

I början på terminen träffar Likabehandlingsgruppen personalen för att förankra och diskutera den nya planen. Under läsåret arbetar personalen utifrån likabehandlingsplanen och genomför planens främjande och förebyggande insatser. Vid kränkande behandling används planen "Rutiner för akuta situationer". I slutet på läsåret utvärderar skolans personal planen och ger förslag på åtgärder till nästa års plan.

Handledarna ansvarar för att gå igenom planen med nytillkomna elever. Rektor ansvarar för att göra ny personal delaktig i likabehandlingsplanen genom "Rutiner för nyanställda".

UTVÄRDERING AV 2020/2021 ÅRS PLAN

Planen har utvärderats av skolans personal, elever och föräldraråd. Vid utvärderingen analyserades om åtgärderna i planen har genomförts, resultatet av insatserna och förslag på förbättringar till nästa års plan redovisades.

Följande förbättringsområden har identifierats och prioriterats i planen för 2021//2022:

- Öka tryggheten i skolans miljöer
- Öka arbetsron
- Inflytande - Minska stressen

Så har utvärderingen gått till:

Genom skolans trygghetsenkät, som genomfördes av eleverna i december 2020, har miljön på skolan kartlagts. Resultatet presenterades för personalen under en konferens i början av 2021 och klasserna fick ta del av resultatet under handledartid.

Varje enskild klass har getts möjligheter att lämna synpunkter och reflektioner till elevrådet.

Personalen har gruppvis diskuterat hur de tycker att de främjande och förebyggande insatserna i planen har fungerat.

På grund av Coronapandemin under läsåret 2020/2021 har information och dialog till Storsjörådet (föräldraråd) kring Likabehandlingsplanen varit bristfällig.

Öka tryggheten i skolans miljöer

Insatser:

- Medvetandegöra eleverna om skolans likabehandlingsplan
- Rastvärdar
- Aktiviteter i fiket
- Uppmärksamma elever som verkar ensamma
- Tydlig markering och handling vid konflikter och kränkningar
- Normkritiskt förhållningssätt
- Följa handlingsplanen vid kränkande behandling – rutiner för akuta situationer

Öka arbetsron

Insatser:

- Mobiler, Ipads och datorer får endast användas efter överenskommelse med läraren
- Ordningsregler och konsekvenstrappa
- Ledarskap i klassrummet
- Självskattningsformulär
- Pausrörelser

Inflytande - Minska Stressen

Insatser:

- Provschema
- Arbetsplaneringar
- Information om veckan på handledartid
- Studieteknik
- Lärhjälper
- ”Våga tala” kurs

Personalen har utvärderat skolans främjande insatser

Insatserna anses vara bra och främjande. Dock kan vissa av dem ses över för att bli ännu bättre.

Utvärdering Föräldrarådet

På grund av Coronapandemin har träffar med föräldrarådet varit pausade under läsåret 2020/2021.

FRÄMJANDE INSATSER

Främjande insatser handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för trygghet och goda demokratiska värderingar som finns i verksamheten.

Trivsel och trygghet

I Läroplan för grundskolan kap 1 som handlar om skolans värdegrund och uppdrag står det att ”Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att få göra framsteg och övervinna svårigheter.”

Insatser

Att bemöta varandra med respekt samt att skapa goda relationer.

Handledare

Varje klass har minst två handledare vars uppgift är att samverka med vårdnadshavarna, ge eleverna en trygg studietid och hjälpa dem att nå kunskapskraven.

Klassråd

Handledarna ansvarar för att klassråd genomförs minst 3 gånger per termin.

På handledningstiden ska elevrådsrepresentanterna med stöd av handledarna ges möjlighet att föra en dialog med klassen om bland annat arbetsmiljön på skolan och föra klassens åsikter och synpunkter vidare till elevrådet.

Elevråd

Alla klasser har möjlighet att ha klassrepresentanter som deltar i skolans elevråd där eleverna kan framföra sina tankar, åsikter och önskemål som förs vidare till skolläningen.

Likabehandlingsgrupp

Träffas en gång i veckan. Representanter från EHT, lärare och resursperson ingår i gruppen.

Rastvärdar

Rastvärdar ska finnas vid varje längre rast. Rastvärdarna ska gå inom- och utomhus, utanför omklädningsrummen och vid matsalen.

Fiket

En mötesplats där elever och vuxna umgås.

Klassens dag

Gruppstärkande övningar och samarbetsövningar för att öka trivsel och gemenskap i klassen. En dag i början på höstterminen och en dag sista veckan på vårterminen.

Internationella språkdagen, pausas under 2021, pga att dagen infaller på helg.

Tillsammansveckan

En vecka med fokus på att främja trivsel, stärka gemenskap och tydliggöra diskrimineringsgrunderna. Veckan innehåller även inslag av studie- och yrkesvägledning.

Påskrace

En aktivitet med tävlingar och utklädning som stärker gemenskapen i klassen.

Läxhjälp

Möjlighet att få hjälp inför prov och med läxorna varje torsdag kl 13.45-16.30.

Idrottsaktiviteter

Eleverna har möjlighet att delta i idrottsaktiviteter som Skol-IF centralt arrangerar.

Fasta placeringar

Läraren styr alltid klassrumsplacering och gruppindelningar.

Miljö

Uppsatta elevkonstverk och slöjdalster.

[Länk till våldspyramiden](#)

Diskrimineringsgrunderna

Kön

I Läroplan för grundskolan kapitel 1 som handlar om skolans värdegrund och uppdrag står det att "ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön," vidare står det att "skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Det sätt på vilket flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan, och de krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsroller. Den ska därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet."

Insatser

Vi undviker att använda exempel i klassrummet som förstärker en traditionell syn på flickor och pojkar. Till exempel där pojkar antas vara mer tekniskt begåvade och flickor mer lämpade för omhändertagande insatser.

Vi undviker gruppindelningar utifrån könstillhörighet.

Vi undviker att tilltala elever utifrån könstillhörighet, t.ex. "Nu får ni skärpa er tjejer!"

Vi undviker kvinnliga och manliga pronomen som t.ex. "hon" eller "han" om det inte är relevant för situationen. Vi använder namn istället. Man kan även använda "hen". Härigenom motverkar vi ett vidmakthållande av traditionella könsroller och könsordningen.

Vi är uppmärksamma på om vissa elever har större talutrymme än andra. Då undviker man även att det ena eller andra könet får större eller mindre talutrymme. För att fördela talutrymmet kan olika tekniska verktyg användas.

Vid bedömningssituationer strävar vi efter att alla elever ska behandlas lika. Bedömning ska ske endast utifrån kunskapskraven, utan att påverkas av förutfattade meningar om eleven. Därigenom undviks även att det kan ske olika bedömning utifrån kön.

Sexuell läggning och könsöverskridande identitet

I Läroplan för grundskolan kapitel 1 som handlar om skolans värdegrund och uppdrag står det att "Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering pga sexuell läggning och könsöverskridande identitet."

Insatser

Att vara normkritisk i samtal och diskussioner om sexuella läggningar. Vi ska inte utgå ifrån att heterosexualitet är normen. Vi ska inte anta att vi kan se personers sexualitet. Vi ska inte säga: "Tjena tjejer, sitter ni här och spanar på killar".

Tillsammansveckan ska innehålla inslag ur HBTQI-perspektiv.

Funktionsnedsättning

I Läroplan för grundskolan kapitel 1 som handlar om skolans värdegrund och uppdrag står det att "Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering pga funktionsnedsättning."

Insatser

Personalen ser till att elever med funktionsnedsättning får den hjälp och det stöd som eleven har rätt till i skolverksamheten. T.ex. inlästa texter, extra tydliga lektionsplaneringar, punktlister och visuella genomgångar.

Tillsammansveckan ska innehålla inslag kring funktionsnedsättningar.

Etnisk tillhörighet

I Läroplan för grundskolan kapitel 1 som handlar om skolans värdegrund och uppdrag står det att "Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering pga etnisk tillhörighet. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser."

Insatser

Årskurs nio brukar under höstterminen delta i Jamtlis projekt "På flykt". Där får eleverna leva sig in i och delta i rollspel för att känna på hur det är att vara flykting. Projektet är inställt ht - 21 pga Coronapandemin. Digitalt ersättningsmaterial finns.

Ansvarig för alla främjande insatser

Rektor

Alla insatser ska vara genomförda

2021-06-12

KARTLÄGGNING

Kartläggningsmetoder

De metoder som vi kommer att använda oss av för att kartlägga vilka risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som kan uppstå eller finns i verksamheten:

- Samtal med elevråd, enskilda elever, personal och föräldraråd.
- Alla elever gör en Trygghetsenkät sent på höstterminen.
- Likabehandlingsgruppen gör Trygghetsvandringar med representanter från elevrådet.

Områden som berörs i kartläggningen

Trivsel och trygghet, kränkande behandling, kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning samt sexuell läggning.

Hur elever och personal har involverats i kartläggningen

Eleverna ska besvara en trygghetsenkät sent på höstterminen. Likabehandlingsgruppen sammanställer och analyserar resultatet av enkäten. Även Elevrådet deltar i analysen. Därefter diskuterar personalen tillsammans med likabehandlingsgruppen resultatet av enkäten. Sedan diskuterar handledaren och klassen resultatet och föreslår eventuella åtgärder. Elevrådet genomför trygghetsvandringar. Syftet är att identifiera otrygga platser där kränkande behandling, trakasserier och diskriminering kan uppstå.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Förebyggande åtgärder är baserade på de identifierade risker och konkreta problem som upptäckts vid kartläggningar av situationen på skolan.

Under förra läsåret har skolan identifierat förbättringsområden:

Öka tryggheten i skolans miljöer

Öka arbetsro

Inflytande - Minska stressen

Öka tryggheten i skolans miljöer

I trygghetsenkäten som genomfördes läsåret 2020/2021 upplevde eleverna en trygg miljö. För att upprätthålla detta görs följande:

Insatser

Vid varje terminsstart gå igenom skolans likabehandlingsplan, ”Storsjöskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling”, och lagar samt skolans vision om likabehandling med eleverna.

Ett gemensamt utvecklingsområde - ALTT, Arbetsro, Lugn, Trygghet och Trivsel i klassrummet genomförs tillsammans med elevhälsan. Ett arbetssätt då lärare och elever kontinuerligt arbetar med värdegrund och förhållningssätt.

Vid uppstarten hösten 2021 har dagar med handledarna prioriterats. För årskurs 7 har det varit en uppstart tillsammans med elevhälsopersonalen. De teman som klasserna har arbetat med är: Vara en god vän, Därför går man i skolan, Att studera på högstadiet och stöd man kan få.

Under de längre rasterna finns rastvärdar i skolans miljöer.

Eleverna har sina elevskåp i anslutning till hemklassrummen.

Skolan tillhandahåller aktiviteter (t ex pussel och sällskapsspel) i fiket som eleverna kan göra individuellt och/eller i grupp.

Skolans personal uppmärksammar om elever verkar ensamma.

Tydlig markering och handling från personalen om konflikter och kränkningar sker.

Skolan följer en handlingsplan för hur vi agerar om kränkande behandling sker (dokument "Rutiner för akuta situationer").

Öka arbetsron

Flera klasser upplever bekymmer med arbetsro.

Samtliga klasser har pulsträning vid två tillfällen per vecka.

För att öka elevernas egna ansvar gällande arbetsron i klassrummet fyller de i ett självskattningsformulär som utvärderas vid utvecklingssamtalen.

Mikropauser med rörelse kan användas under lektionerna. En idébank med tips på aktiviteter finns tillgänglig för skolans personal.

Att använda sig av Brain breaks - pauser under lektionstid.

Elektroniska arbetsredskap får endast användas i överenskommelse med läraren.

Vi påminner om ordningsreglerna och konsekvenstrappan i klassen vid varje terminsstart och vid behov.

Storsjöskolans "Klassrumsrutiner" skapar tydlig lektionsstruktur.

Inflytande - Minska stressen

Eleverna önskar mer inflytande över hur deras arbete ska redovisas och planeras. De upplever stress när prov och uppgifter ligger under samma tidsperiod. De vill veta i god tid när prov ska ske och vad de ska träna på.

Insatser

Större skoluppgifter som skriftliga prov, redovisningar och skriftliga inlämningar läggs in i ett provschema. SO och NO har förtur i provschemat.

Tydliga arbetsplaneringar för eleverna i alla ämnen.

På handledartid informeras eleverna om den kommande veckan.

Alla klasser har ett eget Classroom där information kan delas.

Undervisande lärare hjälper eleverna att utveckla sin studieteknik.

Eleverna erbjuds läxhjälp en eftermiddag i veckan.

Schemalagda klassråd och elevråd.

Uppföljning av alla förebyggande insatser görs genom

Trygghetsenkät

Samarbete med elevråd

Samarbete med föräldraråd

Samarbete med personal

Ansvarig för alla förebyggande åtgärder

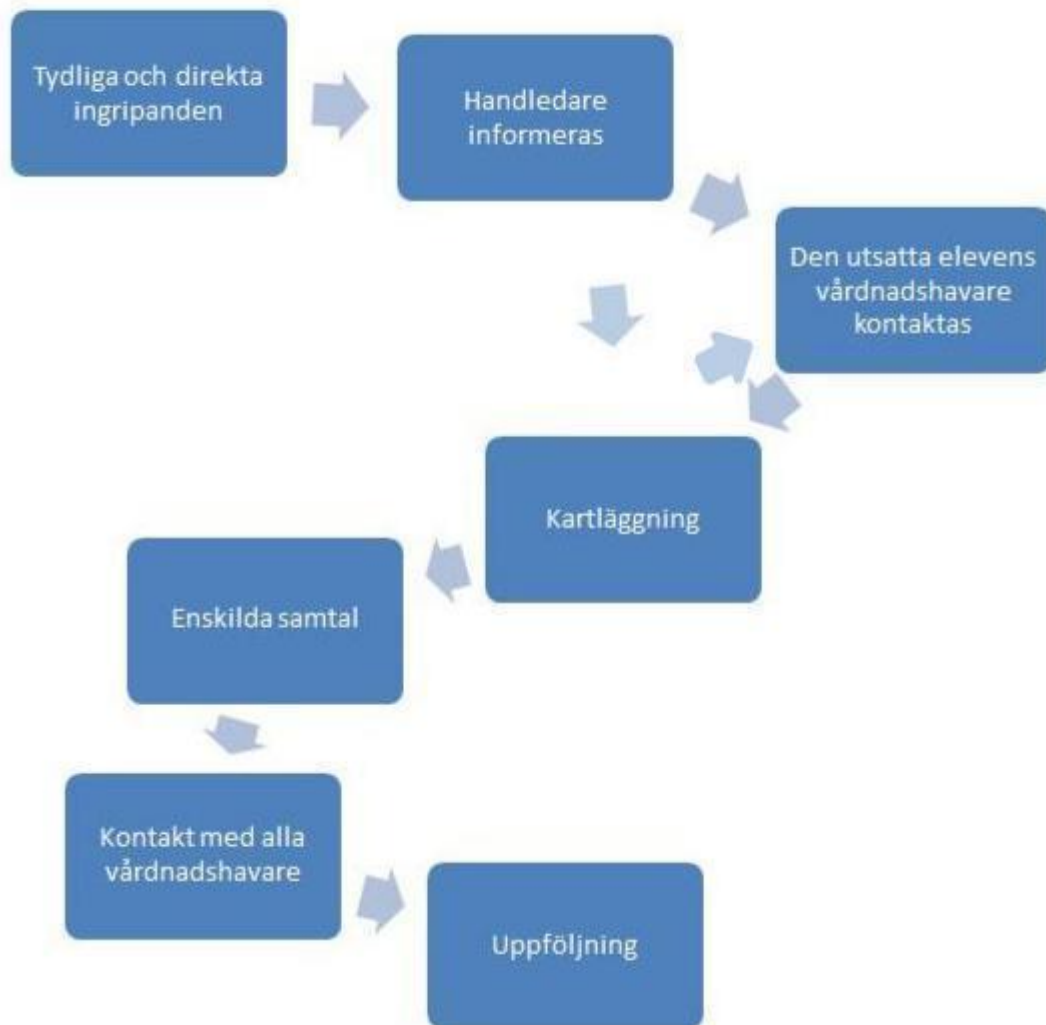
Rektor och Likabehandlingsgruppen.

Alla insatser ska vara genomförda

2021-06-17

RUTINER FÖR AKUTA SITUATIONER

Rutiner för att kartlägga och åtgärda när elev kränks av andra elever

1. En anställd som upptäcker pågående kränkningar/trakasserier skall genast ingripa. Då den akuta situationen åtgärdats meddelas elevens/ elevernas handledare.
2. En anställd som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för trakasserier/kränkande behandling informerar elevens handledare.
3. När handledaren fått kännedom om att trakasserier eller kränkande behandling skett meddelas detta till den utsatta elevens vårdnadshavare. DF Respons fylls i av vid händelsen närvarande personal alternativt handledare. Rektor informeras. Handledaren kan kontakta Likabehandlingsgruppen om händelsen om extra stöd behövs vid särskilda åtgärder.
4. Handledaren/personal påbörjar sedan en kartläggning där man samtalar med den elev som kan ha blivit utsatt för kränkningen. Det är viktigt att förklara att kränkningar inte får förekomma och att skolan nu kommer att åtgärda detta. Under kartläggningen klargörs vad som hänt och om det hänt tidigare. Under kartläggningen är det viktigt att förhålla sig neutral till parterna. Kartläggningen kan få ta några dagar eller upp till en vecka. Handledare kan vid behov ta hjälp av Likabehandlingsgruppen för att genomföra kartläggningen. Det är viktigt att få en tydlig bild av olika händelser som man sedan kan ta upp med den/de som kränker.

Utredning dokumenteras i DF Respons av utsedd utredare.

Vilka är inblandade?

När har det hänt?

Var har det hänt?

Vem har sagt och/eller gjort vad?

5. Om det visar sig att trakasserier/kränkningar har skett ska samtal genomföras med eleven/eleverna som utfört detta. Alla samtal med förövarna måste ske enskilt. Man får inte sammanföra förövare och den utsatta. Det ska helst vara två vuxna vid samtalen, en som leder samtalet och en som antecknar. Eleven/ eleverna ska inte veta i förväg vad samtalen ska handla om. Man träffar de inblandade i följd, så att de inte kan träffas mellan samtalen. Samtalen sker i ett rum där man får vara i fred. Den som håller i samtalet förklarar för eleven som utfört kränkningen att kränkningar inte accepteras. Kränkningar får inte förekomma enligt lag. Uppföljning görs en vecka senare.
6. Eleverna får vid samtalet i uppdrag att berätta hemma vad som har hänt och vad som har beslutats på skolan. Vårdnadshavarna kontaktar sedan handledarna. Handledarna har i uppdrag att säkerställa att informationen gått fram korrekt, d.v.s. att eleven i sin version återgett en korrekt beskrivning av händelseförloppet. Detta är en rutin vid lättare kränkning. Annars ska vårdnadshavare kontaktas direkt.
7. Vid särskilt allvarliga trakasserier/kränkningar kontaktas polisen och därmed också Socialtjänsten. Polisen avgör när vårdnadshavarna ska kontaktas. Övriga åtgärder som

kan komma ifråga är: byte av klass, byte av skola eller avstängning. Rektor informeras omgående vid särskilt allvarliga trakasserier/kränkningar.

- 8 Processkarta kränkande behandling barn och elever BOUF skall användas. Finns på "Storsjödriven".

Rutiner för uppföljning

1. Man har först samtal med den som blivit utsatt för att säkerställa att kränkningarna har upphört.
2. Samtal hålls enskilt med förövaren/förövarna för att se hur överenskommelser fungerat. Därefter kontaktas vårdnadshavarna för att delges information om hur det gått.
3. Om kränkningarna eller trakasserier inte upphört kallas elev/elever som utfört kränkningarna till möte hos rektor där även vårdnadshavarna deltar.

Vid Elevhälsoteamets möten behandlas de elever som utför upprepade kränkningar. Teamet tillsammans med handledare beslutar om åtgärder på organisations-, grupp- och individnivå.

Ansvarsförhållande

Handledare är ansvarig för att rutinerna följs: kartläggning, åtgärder, uppföljning och dokumentation. Likabehandlingsgruppen finns med som rådgivande och stödjande i alla faser. Rektor är ytterst ansvarig och ser till att händelser anmäls till huvudmannen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Om en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av personal följs nedanstående plan:

1. Händelsen anmäls till handledare, Likabehandlingsgruppen eller annan vuxen på skolan som eleven har förtroende för.
2. Mottagaren av anmälan anmäler händelsen till rektor. Anmälan förs in i DF Respons.
3. Vårdnadshavare informeras. Ansvarig för att detta sker är rektor.
4. Rektor informerar sin chef/förvaltning även om huvudmannen ser DF Respons. I förekommande fall tas även kontakt med HR.
5. Rektor ansvarar för att utredning genomförs.

Rektors ansvar

1. Samtal förs med samtliga berörda parter.
2. Samtalen dokumenteras.
3. Rektor ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas.

Åtgärder som sätts in bör leda till långsiktiga lösningar. Det bör alltid övervägas om åtgärder också ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.

I fall av allvarliga kränkningar/trakasserier avgör rektor, eventuellt tillsammans med sin chef, om ärendet kräver disciplinära åtgärder eller ska anmälas till annan myndighet.

1. Rektorn informerar den anställde om rätten till fackligt stöd.
2. Åtgärderna dokumenteras.
3. Rektor följer upp ärendet med elev och vårdnadshavare.
4. Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt eleven och följer upp ärendet.
5. Utredning och åtgärder utvärderas och dokumenteras.
6. Uppföljningen dokumenteras.

Rutiner för att utreda och åtgärda när personal kränks av elev

DF Respons är det system vi använder för att systematiskt förbättra och kvalitetssäkra vår verksamhet. Här rapporterar du avvikelser, arbetsskador, tillbud samt andra skador och störningar.

Anmälan görs i DF respons, av medarbetare eller av rektor. Finns på insidan:

Kommungemensamma moduler

Skade- och tillbudsrapportering gällande arbetsmiljö och säkerhet för medarbetare, lokal, egendom och IT-incidenter

Anmälan kommer till rektor för kännedom som vidtar åtgärder.

Ordningsregler

Storsjöskolans ordningsregler

Vi använder ett trevligt och vårdat språk, och bemöter alla respektfullt.

Vi kommer i tid till lektionerna och har med rätt arbetsmaterial.

Alla bidrar till att skapa en god arbetsro.

Mobiler/Ipads/datorer får endast användas efter överenskommelse med läraren.

Vi är rädda om skolans inne- och utemiljö.

Ingen röker, snusar eller använder andra droger under skoltid.

Konsekvenstrappa

Om ordningsreglerna inte följs använder vi denna konsekvenstrappa

Storsjöskolans klassrumsrutiner

1. Tydlig start och slut på lektionen
2. Dagordning på tavlan
3. Lektionens syfte på tavlan
4. Fasta placeringar och gruppindelningar
5. Korta och varierande genomgångar
6. Tydlig och positiv feedback
7. Använd kognitiva verktyg

Lägesbeskrivning för elevens studiesituation

Namn: _____

Klass _____

Jag kommer i tid till lektionerna

0% 50% 100%

Jag har med allt materiel

0% 50% 100%

Jag lyssnar koncentrerat vid genomgångar

0% 50% 100%

Jag är så positivt inställd till skolarbetet som möjligt

0% 50% 100%

Jag gör alltid mitt bästa

0% 50% 100%

Jag pratar bara vid "rätt" tidpunkt d v s då jag begärt ordet

---

0% 50% 100%

Jag försöker att läsa och förstå uppgiften själv innan jag ber om hjälp

---

0% 50% 100%

Jag tar mitt ansvar för arbetet under lektionerna

0% 50% 100%

Jag tar mitt ansvar för läsläsning/hemuppgifter

0% 50% 100%

Jag samarbetar bra

0% 50% 100%

Jag uppträder bra mot andra elever och personal på skolan

0% 50% 100%

Jag har ett bra språkbruk

0% 50% 100%

Jag bidrar till arbetsro i klassrummet

0% 50% 100%

Jag bidrar till att vi får en god gemenskap i klassrummet och i skolan som helhet

0% 50% 100%

Detta ska jag förbättra (ringa in)

Komma i tid

Ta med material

Öka koncentrationen

Vara mer positiv till arbetet

Göra mitt bästa

Prata vid "rätt" tidpunkt

Vara mer självständig

Samarbeta bättre

Vara en bättre kamrat

Förbättra språkbruket

Arbetsron i klassrummet

Bidra till god gemenskap

Ta ansvar på lektionerna

Ta bättre ansvar för hemuppgifter

Fundera också på det här inför utvecklingssamtalet

Hur tänker du kring arbetsmiljön på skolan?

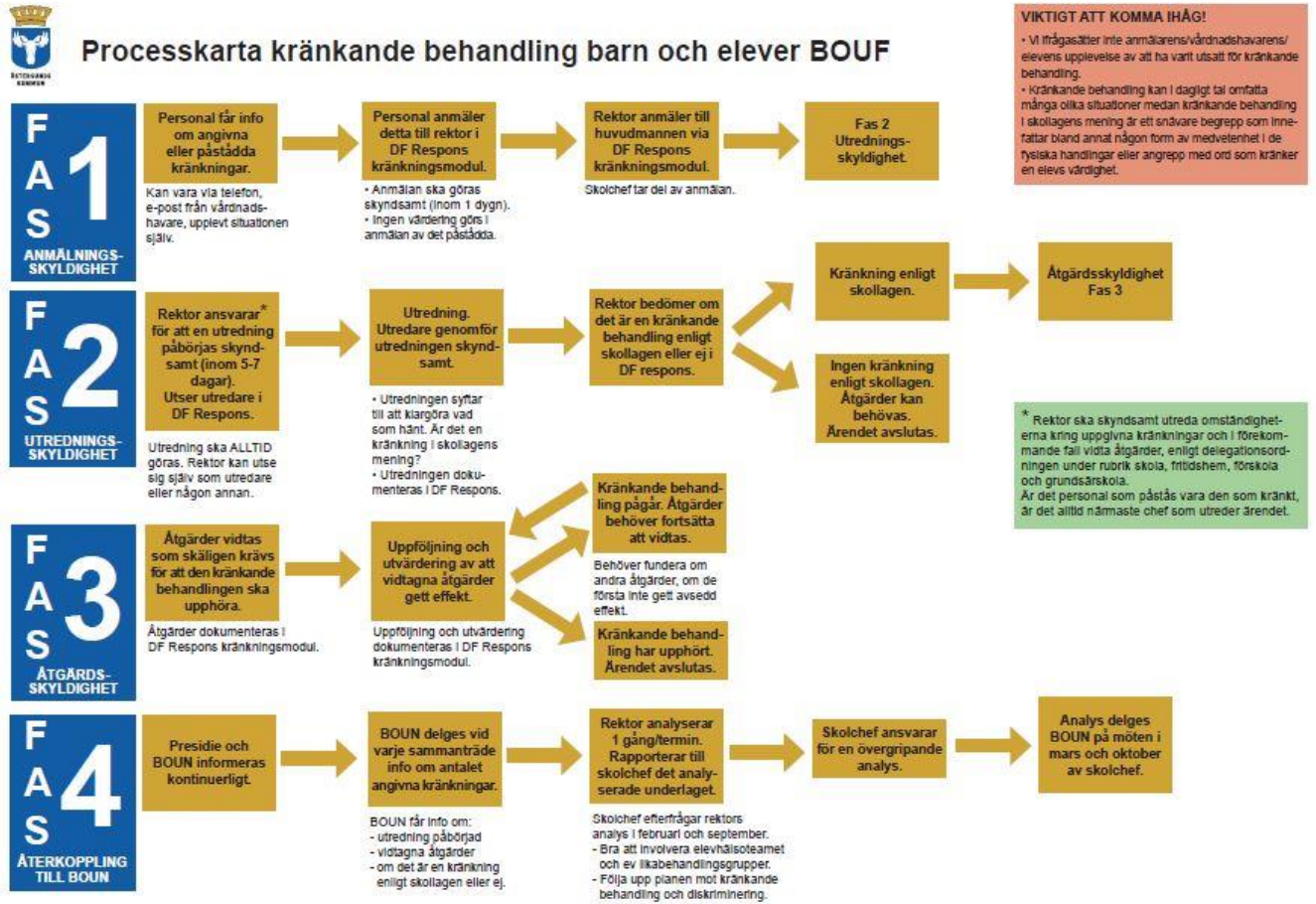
Förekommer det mycket kränkningar, ser du att elever blir utsatta för mobbning m.m?

Om det här är något som du ser eller känner till - vad gör du då?

Har du någon vuxen som du känner att du kan berätta detta för?

Berätta gärna för dina föräldrar och för din handledare om du vet något som vi vuxna på skolan bör känna till, så att vi kan agera för att få stopp på ev. kränkningar m.m.

Processkarta kränkande behandling barn och elever BOUF

Reglering

Skollagen (2010:800)

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Ändamål och tillämpningsområde

1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med

- elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna lag,
- barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap,
- personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, och
- kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det

kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567). För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser.

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Skadestånd

12 § Om huvudmannen eller personalen åsidosätter sina skyldigheter enligt 7, 8, 9, 10 eller 11 §§ ska huvudmannen dels betala skadestånd till barnet eller eleven för den kränkning som detta innebär, dels ersätta annan skada som har orsakats av åsidosättandet. Skadestånd för kränkning i andra fall än vid repressalier lämnas dock inte, om kränkningen är ringa. Om det finns särskilda skäl, kan skadeståndet för kränkning sättas ned eller helt falla bort.

Diskrimineringslagen (2008:567)

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens ändamål

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Diskriminering

4 § I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,

2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller

annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfarings sättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,

4. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

5. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-4 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

2 kap Förbud mot diskriminering och repressalier

Utbildning

Diskrimineringsförbud

5 § Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

Diskrimineringsförbudet gäller även i det fall en utbildningsanordnare genom skäliga åtgärder i fråga om lokalernas tillgänglighet och användbarhet kan se till att en person med funktionshinder, som söker eller har antagits till utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller till utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, kommer i en jämförbar situation med personer utan sådant funktionshinder. Lag (2010:861).

6 § Förbudet i 5 § hindrar inte

1. åtgärder som är ett led i strävanden att främja jämställdhet mellan kvinnor och män vid tillträde till annan utbildning än sådan som avses i skollagen (2010:800),

2. tillämpning av bestämmelser som tar hänsyn till ålder i fråga om utbildning i förskolan, förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan eller fritidshemmet, eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen, eller

3. särbehandling på grund av ålder, om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Förbudet hindrar inte heller att en folkhögskola eller ett studieförbund vidtar åtgärder som är ett led i strävanden att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Lag (2010:861).

Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier

7 § Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev, student eller studerande som deltar i eller söker till utbildningsanordnarens verksamhet anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

3 kap Aktiva åtgärder

Utbildning

Målinriktat arbete

14 § En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen (2010:800), utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) eller utbildning som kan leda fram till en

examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Närmare föreskrifter om utbildningsanordnarens skyldigheter finns i 15 och 16 §§. Lag (2010:861)

Att förebygga och förhindra trakasserier

15 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev eller student som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.

Likabehandlingsplan

16 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15 §. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

4 kap. Tillsyn

Vite

4 § Den som inte rättar sig efter en begäran enligt 3 § får av Diskrimineringsombudsmannen föreläggas att vid vite fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om vitesföreläggande får överklagas hos Nämnden mot diskriminering. Ett vitesföreläggande enligt första stycket ska delges. Lag

(2010:1979).

5 § Den som inte fullgör sina skyldigheter i fråga om aktiva åtgärder enligt 3 kap. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15 eller 16 §§ kan vid vite föreläggas att fullgöra dem. Ett sådant föreläggande meddelas av Nämnden mot diskriminering på framställning av Diskrimineringsombudsmannen. Föreläggandet kan riktas även mot staten som arbetsgivare eller som huvudman för utbildningsverksamhet. Om ombudsmannen förklarat sig inte vilja göra en framställning till nämnden om vitesföreläggande, får en central arbetstagarorganisation i förhållande till vilken arbetsgivaren är bunden av kollektivavtal göra en framställning i fråga om aktiva åtgärder i arbetslivet enligt 3 kap. 4-13 §§. I framställningen ska anges vilka åtgärder som bör åläggas den som framställningen riktas mot, vilka skäl som åberopas till stöd för framställningen och vilken utredning som har gjorts.

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

1 § Denna förordning tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (2010:800).

2 § En likabehandlingsplan enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567) och en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen kapitel 6 som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning, kränkande bilder eller meddelande på sociala medier. Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

Kim blir ofta kontaktad via Snapchat av elever på skolan. Där kallar de honom ”pucko” och ”tjockis”. De har också lagt ut bilder av Kim på Snapchat. Bilderna har tagits i duschen efter idrotten.

Charlie är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår dem emellan dem slutar med att läraren ger Charlie en örfil.

Mikael har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Mikael är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Mikael orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsande, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]

Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]

Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt, etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier: En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]

Thomas, som är mörkhyad, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]

Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria betyget A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en

religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]

Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen

”huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]

Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom eleverna i särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]

Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]

Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]

Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam. James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]

På skolan ordnas en avslutningsbal. Sara och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man, eller i genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Denna diskrimineringsgrund ska inte förväxlas med sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Klas blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]

Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]

Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]